

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MAŁOPOLSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
OKRĘGOWA RADA IZBY

Kraków, 28.05.2018 r.
L. dz. 330/MPORIA/2018

Krajowa Rada IARP

arch. **Ryszard Gruda** - Prezes KRIA RP
arch. **Piotr Gadomski** - Wiceprezes KRIA RP
arch. **Krzysztof Ozimek** - Sekretarz KRIA RP
arch. **Piotr Andrzejewski** - Przewodniczący KL KRIA RP

Dotyczy: projektu z dnia 18 maja 2018 r. - **ustawy o architektach i inżynierach budownictwa**

Rada Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP z uwagą zapoznała się z opracowanym przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju projektem *ustawy o architektach i inżynierach budownictwa*, przesłanym przez Ministerstwo do Krajowej Rady IARP w dniu 18 maja 2018 r. (przy piśmie znak DAB.2.0210.6.2018.JB.2 z dnia 17 maja 2018 r.) i przekazanym przez KRIA do Rady MPOIA w dniu 22 maja 2018 r. - z prośbą o uwagi do ww. projektu ustawy - do 28 maja br. do godziny 15.00.

Według informacji zawartej w *Uzasadnieniu* do projektu ustawy jw., - projekt ustawy o *architektach i inżynierach budownictwa* zakłada uregulowanie w jednym akcie normatywnym wykonywanie zawodu architekta i zawodu inżyniera budownictwa, pełnienie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, uzyskiwanie uprawnień budowlanych, organizację i zadania samorządów zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa, praw i obowiązków członków tych samorządów, jak również ich odpowiedzialności dyscyplinarnej. Jednocześnie projekt ustawy ma na celu także wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 lutego 2018 r. sygn. K 39/15 (Dz. U. poz. 352), dotyczącego ograniczenia zakresu uprawnień budowlanych.

Dokonana w MPOIA analiza pozwala stwierdzić, że projekt ustawy jw. zawiera kompleksową regulację wymienionych wyżej zagadnień, przy czym większość z przepisów ocenić można za niosące racjonalne i korzystne rozwiązania, jednakże niektóre z propozycji budzą kontrowersje i winny zostać skorygowane. **Zestawienie takich wymagających interwencji przepisów, z racji negatywnych konsekwencji, które mogą powodować - zamieszczamy w załączeniu.** Z uwagi na krótki, wyznaczony przez KRIA termin (od 22 maja do 28 maja) - materiał ten ma charakter roboczy.

Z poważaniem

arch. **Bożena Nieroda**
Zastępca Przewodniczącego Rady
Małopolskiej Okręgowej IA RP

arch. **Marek Tarko**
Przewodniczący Rady
Małopolskiej Okręgowej IA RP

Otrzymują:

1. Biuro KRIA oraz Adresaci (pismo + Załącznik z 28.05.2018 r. z uwagami odnoszącymi się do projektu ustawy o *architektach i inżynierach budownictwa*)

2. A/a

Do wiadomości: Okręgowe Izby Architektów RP

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MAŁOPOLSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
OKRĘGOWA RADA IZBY

Załącznik do pisma L. dz. 330/MPORIA /2018 z dnia 28.05.2018 r.
zawierający uwagi oraz propozycje korekt odnoszących się do projektu ustawy
o architektach i inżynierach budownictwa

(dot. projektu ustawy w wersji z dnia 18 maja 2018 r.)

Projekt ustawy jw. zawiera trzynaście rozdziałów oraz załącznik określający zakres uprawnień budowlanych w zawodzie architekta i w zawodzie inżyniera budownictwa.

Rozdziały w przejrzysty sposób grupują przepisy:

- dot. uprawnień budowlanych architektów oraz inżynierów budownictwa (rozdziały 1-3)
- dot. uznawania kwalifikacji i świadczenia usług transgranicznych (rozdział 4)
- dot. samorządów zawodowych architektów i inżynierów budownictwa (rozdziały 5-8)
- dot. członkostwa w izbach oraz odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej (rozdziały 9-11)
- dot. zmian w przepisach obowiązujących, przepisów przejściowych i końcowych (rozdziały 12-13)

ułatwiający postępowanie się tak zredagowanym zbiorem regulacji

I. W rozdziale 1 – w art. 2, definiującym zawód architekta proponujemy uzupełnić treść o kontekst planowania przestrzennego.

Art. 2. Wykonywanie zawodu architekta w rozumieniu ustawy polega na pełnieniu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, o których mowa w art. 4 ust. 1, poprzez twórcze kształtowanie i projektowanie architektoniczne i architektoniczno-urbanistyczne obiektów budowlanych, ich zespołów, otoczenia i zagospodarowania terenu w aspekcie funkcjonalnym, technicznym i estetycznym, a także planowanie przestrzenne sieci osadniczej i jednostek tej sieci, z uwzględnieniem potrzeb jednostek i grup społecznych oraz wyrażaniu i realizowaniu tych potrzeb oraz na doskonaleniu kwalifikacji zawodowych w tym zakresie.

Pominięcie sfery projektowania urbanistycznego i planistycznego jest błędem, gdyż ogranicza właściwości i kompetencje zawodu architekta.

II. W rozdziale 1 - wnosimy o zmianę art. 4. ust. 2, brzmiącego "*Samodzielną funkcją techniczną w budownictwie w zawodzie inżyniera budownictwa, w zakresie posiadanych uprawnień budowlanych, jest działalność związana z koniecznością fachowej oceny zjawisk technicznych lub samodzielnego rozwiązania zagadnień architektonicznych i budowlanych oraz techniczno-organizacyjnych, obejmująca w szczególności: (...)*"

Zmiana dotyczy wykreślenia z przepisu sformułowania „**architektonicznych**”.

Samodzielne rozwiązanie zagadnień architektonicznych – to wykonywanie zawodu architekta, nie inżyniera budownictwa. Możliwość wykonywania przez inżyniera budownictwa zagadnień z zakresu architektury to pomylenie kompetencji. Przypisanie inżynierom prawa do „rozwiązania zagadnień architektonicznych” oznaczałoby nadanie z mocy ustawy prawa projektowania architektonicznego i nieograniczonego otwarcia zawodu architekta dla wszystkich branż inżynierskich bez odpowiedniej edukacji i przygotowania. Dla inżynierów posiadających ograniczone uprawnienia do projektowania kubatury np. niewielkich obiektów gospodarczych, składowych czy inwentarskich możliwość projektowania architektonicznego można zagwarantować w treści ustawy dotyczącej zakresu uprawnień oraz przynależności do odpowiedniej Izby samorządu. Członek IIB mógłby wykonywać wówczas zawód architekta, ale w określonym zakresie, **podlegając odpowiedzialności dyscyplinarnej Izby Architektów.**

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MAŁOPOLSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
OKRĘGOWA RADA IZBY

III. W rozdziale 1 - uwagę należy zwrócić na art. 4. ust. 4. odnoszący się do "ekspertyzy technicznej". Ustęp ten w punkcie 1 stanowi, że taka ekspertyza: „obejmuje analizę przyczynowo-skutkową stanu lub zdarzenia technicznego obiektu budowlanego (...)”. Z kolei z art. 5 ust. 1 wynika, że rzeczoznawstwo budowlane obejmuje sporządzanie ekspertyz technicznych w tym obejmujących analizę przyczynowo-skutkową stanu technicznego obiektu budowlanego.

Wniosek z art. 4 → Każda ekspertyza zawiera analizę przyczynowo-skutkową.

Wniosek z art. 5 → Nie każda.

W związku z powyższym - skoro wymienione w art. 4 części składowe ekspertyzy technicznej nie są w zamiarze ustawodawcy obligatoryjne, to ich wymienianie można uznać za zbędne.

Dodatkowo art. 4 ust. 5 przewiduje, że: „Opinie i ekspertyzy techniczne, o których mowa w ust. 1 pkt 6 i 7 oraz w ust. 2 pkt 7 i 8, sporządzają osoby posiadające uprawnienia budowlane bez ograniczeń w odpowiedniej specjalności.”

A np. w § 3 ust. 1 rozporządzenia MEN z 31.08.2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania, prawodawca życzy sobie, aby ekspertyza techniczna została wykonana przez rzeczoznawcę budowlanego: „Lokal, w którym mają być prowadzone zajęcia w ramach punktu lub zespołu, znajduje się w budynku lub jego części spełniających wymagania określone w przepisach techniczno-budowlanych oraz przepisach o ochronie przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL II lub wskazane w ekspertyzie technicznej rzeczoznawcy budowlanego.”

Pojawiająca się w związku z tym wątpliwość w tym przypadku brzmi: jaką wartość ma określenie w ustawie kto może sporządzić ekspertyzę techniczną, jeśli w innych aktach prawnych zawarte są różne wymagania w tym zakresie? **Konieczne jest uspołnienie poruszających ten problem regulacji.**

Wyżej opisane zagadnienie należy rozpatrywać równocześnie w kontekście jeszcze jednego zagadnienia wynikającego z art. 4. ust. 5. proponowanej ustawy o architektach i inżynierach budownictwa, stanowiącego iż "Opinie i ekspertyzy techniczne, o których mowa w ust. 1 pkt 6 i 7 oraz w ust. 2 pkt 7 i 8, sporządzają osoby posiadające uprawnienia budowlane bez ograniczeń w odpowiedniej specjalności."

Ww. regulacja prowadzi do utraty praw nabytych i stoi w sprzeczności z zawartą w art. 131. ustawy jw. gwarancją zachowania dotychczasowych uprawnień, dlatego **proponuje się wykreślenie sformułowania "bez ograniczeń"**.

IV. W rozdziale 1 – proponuje się zmianę Art. 6 ust. 1

*Zawód architekta lub zawód inżyniera budownictwa może wykonywać osoba, która uzyskała dyplom ukończenia odpowiednich studiów, a samodzielne funkcje techniczne w budownictwie wykonuje osoba, która **ponadto** posiada odpowiednie uprawnienia i jest członkiem odpowiedniego samorządu zawodowego architektów lub samorządu zawodowego inżynierów budownictwa"*

Samodzielne pełnienie funkcji technicznych to szczególny przypadek wykonywania zawodu architekta czy inżyniera bud., który wymaga czegoś więcej, czyli uprawnień, oraz przynależności do izby, czyli takich "uprawnień plus"

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MAŁOPOLSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
OKRĘGOWA RADA IZBY

V. W rozdziale 1 - wątpliwości budzi również art. 9. ust. 2, stanowiący iż "Z egzaminu na uprawnienia budowlane zwolniony jest absolwent studiów wyższych prowadzonych na podstawie umowy, o której mowa w art. 168b ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. -Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.³), zawartej między uczelnią a właściwym organem samorządu zawodowego architektów lub samorządu zawodowego inżynierów budownictwa, w zakresie odpowiadającym programowi kształcenia opracowanemu z udziałem organu samorządu zawodowego architektów lub samorządu zawodowego inżynierów budownictwa. oraz zgodnie z przepisami wydany na podstawie art. 20."

Przy ocenianiu powyższej regulacji pojawiają się głosy mówiące że, niezależnie od programu kształcenia czy w udziale z samorządem zawodowym czy bez, - egzamin powinien być obowiązkowy po stosownym odbyciu praktyki, sama praktyka może odbywać się w porozumieniu z uczelnią w trakcie trwania studiów i w porozumieniu z samorządem zawodowym (cel: kontrola jakości).

W innym wypadku okres studiów powinien trwać stosownie dłużej, poszerzony o okres praktyki - tak, aby przyszły uprawniony miał możliwość poznania szerokich aspektów wykonywania zawodu.

Rozpatrując treść proponowanej dyspozycji ustawowej, należałoby szczegółowo rozpoznać zagadnienie porozumień - umowy, o której mowa w art. 168b ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005r.- Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U.z2017r.poz.2183,zpóźn.zm.), zawartej między uczelnią a właściwym organem samorządu zawodowego architektów. Jeżeli miałyby być zaakceptowany taki kierunek regulacji, to należałoby program ujednoczyć we wszystkich uczelniach i przejść na system nadawania uprawnień po studiach ale z odbywaną w czasie studiów praktyką (wzorem systemu, który praktykowany jest chyba w Hiszpanii, w której po okresie 7 lat studiowania i odbywania praktyk nadawany jest tytuł i uprawnia on do wykonywania zawodu architekta)

W naszym realiach egzamin powinien być wymagany niezależnie od programu studiów i kończącej uczelni.

VI. W rozdziale 1 - należy zwrócić uwagę także na art. 12 odnoszący się do praktyki zawodowej - mając na uwadze zawarte w proponowanej ustawie ustalenia.

Proponuje się w art. 12. dodanie ust. 4. o treści: "*Praktyka o której mowa w ust.2 pkt 3, 4, 5 zaliczana jest na poczet praktyki do uzyskania uprawnień w specjalnościach wymienionych odpowiednio w art. 32 w pkt 2b, 2c, 2d, 2e*".

Bez takiego uszczegółowienia - praktyka np. u zarządcy infrastruktury kolejowej wystarczyłaby do uzyskania uprawnień inżyniera budowlanego w specjalności konstrukcyjno-budowlanej a nawet architekta z uprawnieniami do kierowania robotami budowlanymi.

Dodatkowo należy powtórnie rozważyć kwestie uzyskiwania uprawnień budowlanych - mając na uwadze długości praktyk, o których mowa w art. 22. (Rozdział 2), pojawiają się bowiem głosy wskazujące, że praktyka powinna trwać minimum 3 lata i winna być odbywana przy projektowaniu z określoną ilością (wielkością wskazaną w m² oraz w m³) obiektów kubaturowych, przy projektowaniu których uczestniczyłby "praktykant". Natomiast sam egzamin można by wówczas uznać za mniej istotny. Na pierwszym miejscu winno być brane pod uwagę doświadczenie i praktyka.

VII. W rozdziałach 2 i 3 - zwraca uwagę jeszcze jeden aspekt art. 22. oraz art. 33., według których:

- (art. 22.1.) uzyskanie uprawnień budowlanych pierwszego stopnia w zawodzie architekta wymaga m.in. "odbycia rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów budowlanych w

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MAŁOPOLSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
OKRĘGOWA RADA IZBY

zakresie projektów inwestycyjnych oraz opracowań projektowych dotyczących architektury, wchodzących w skład projektu technicznego;"

- (art. 22.2.) uzyskanie uprawnień budowlanych drugiego stopnia w zawodzie architekta wymaga m.in. "*odbycia rocznej praktyki zawodowej przy sporządzaniu projektów budowlanych w zakresie projektów inwestycyjnych oraz opracowań projektowych dotyczących architektury, wchodzących w skład projektu technicznego;"*
- (art. 33.) uzyskanie uprawnień budowlanych w zawodzie inżyniera budowlanego do projektowania bez ograniczeń wymaga m.in.: "*odbycia rocznej praktyki przy projektowaniu"*
- (art. 33.) uzyskanie uprawnień budowlanych w zawodzie inżyniera budowlanego do projektowania w ograniczonym zakresie wymaga m.in.: "*odbycia rocznej praktyki przy projektowaniu"*

Ww. regulacje przynoszą nierówne traktowanie architektów i inżynierów budownictwa, ponieważ architekt w ramach praktyki, celem uzyskania uprawnień budowlanych, jest zobowiązany do sporządzania projektów budowlanych, natomiast inżynier budownictwa jest zobowiązany tylko do praktyki "przy projektowaniu" (a więc np. przy projektowaniu wnętrz czy ogrodów). W związku z powyższym **wymagania należy uspoźnić i zracjonalizować**.

Ponadto - lektura całego art. 33. prowadzi do wniosku, że brak w nim wzmianki o konieczności złożenia w wyniku pozytywnym egzaminu na uprawnienia budowlane, o którym mowa w art. 9.1. oraz w art. 36.

VIII. W rozdziale 6 - uwagę należy zwrócić na art. 66. ust. 4. stanowiący, iż "*Krajowa Rada Izby określa zasady ustalania liczby delegatów z okręgowych izb na Krajowy Zjazd Izby.*"

Zdaniem wielu architektów - **zasady ustalania liczby delegatów na Krajowy Zjazd Izby winny być określone w statucie Izby** przegłosowanym na Zjeździe. Przypisanie tej kompetencji Krajowej Radzie może być koniunkturalne i subiektywne.

IX. W rozdziale 6 - uwagę należy zwrócić na art. 68. ust. 2, stanowiący iż "*Krajowy Zjazd Izby ustala zasady gospodarki finansowej izby oraz uchwała jej budżet.*"

Przyjęcie przepisu stanowiącego, iż Krajowy Zjazd Izby Architektów oraz Krajowy Zjazd Izby Inżynierów Budownictwa - ustalają zasady gospodarki finansowej izby oraz uchwalają jej budżet, **jest niezrozumiałe** - w kontekście proponowanej w art. 84. pkt. 1 i pkt 2 regulacji, stanowiącej iż okręgowy zjazd izby ustala zasady gospodarki finansowej okręgowej izby inżynierów budownictwa oraz uchwała budżet okręgowej izby inżynierów i plan finansowy dla okręgowej izby architektów.

Ponadto - wprowadzenie zasady ukazanej w ww. art. 68.2. - **nie byłoby zgodne z ogólną zasadą subsydiarności (pomocniczości)** obowiązującą w całej Unii Europejskiej oraz w Polsce (zapis w Preambule Konstytucji RP mówi o zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot).

Zasada pomocniczości - to zasada, według której każdy szczebel władzy powinien realizować tylko te zadania, które nie mogą być skutecznie zrealizowane przez szczebel niższy lub same jednostki działające w ramach społeczeństwa. Zasadę tę streszczają zdania: tyle władzy, na ile to konieczne, tyle wolności, na ile to możliwe oraz tyle państwa, na ile to konieczne, tyle społeczeństwa, na ile to możliwe.

Natomiast regulacja, według której Krajowy Zjazd Izby uchwała budżet całej izby a okręgowe izby tylko plan finansowy (art.84.pkt.2), nie mając wpływu na uchwalenie swojego budżetu (pomimo, iż są do tego zdolne), ubezwłasnowolnia izby okręgowe w sposób bezzasadny, łamiąc idee subsydiarności.

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MAŁOPOLSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
OKRĘGOWA RADA IZBY

W związku z powyższym art. 68. ust. 2. należy skorygować poprzez zastosowanie sformułowania "Izby Krajowej" - w miejsce słowa "izby".

X. W rozdziale 6 - wprowadzono art. 70. ust. 1, stanowiący iż *"W skład Krajowej Rady Izby wchodzi Prezes i członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd Izby, z zachowaniem reprezentacji wszystkich izb okręgowych."*

Ww. przepis można uznać za racjonalny, bowiem może przyczynić się do wzmocnienia współpracy izb okręgowych z Krajową Radą Izby, zapewniając stały przepływ informacji między strukturami oraz wpływ na podejmowane działania, realizując idee "samorządności" w pracy całej izby. Jednakże taki zakres współdziałania wymaga dalszej analizy, gdyż rolę koordynacyjną w zakresie komunikacji oddolnej w samorządzie zawodowym może z powodzeniem pełnić Konwent Przewodniczących – reprezentacja izb okręgowych i partner Krajowej Rady.

XI. W rozdziale 6 - wprowadzono art. 71. z dwoma kontrowersyjnymi punktami, według których:

- pkt. 2 - Krajowa Rada Izby *"koordynuje i nadzoruje działalność okręgowych rad izb"*
- pkt. 14 - Krajowa Rada Izby *"uchyla uchwały okręgowych rad izb sprzeczne z prawem lub uchwałami i regulaminami wydanymi na podstawie ustawy oraz sprzeczne z zasadami gospodarki finansowej i zasadami racjonalnej gospodarki;"*

Według ww. regulacji **Krajowa Rada Izby z niezrozumiałych powodów przejąć miałyby zadania i kompetencje komisji rewizyjnych** (okręgowych komisji rewizyjnych oraz Krajowej Komisji Rewizyjnej).

Ponadto, wobec niesprecyzowania na potrzeby omawianej ustawy takich pojęć jak *"zasady gospodarki finansowej"* oraz *"zasady racjonalnej gospodarki"* - ww. przepisy prowadziłyby zarówno do zaniechania działań, jak i do **nadużywania przez Krajową Radę Izby tak przydzielonych uprawnień** i nadmierne ingerowanie w działania samorządów zawodowych na szczeblach okręgowych, lokalnych - w sposób sprzeczny z ideą samorządności. Konsekwencją takiego przepisu byłoby ubezwłasnowolnienie izb okręgowych, niezgodne z zasadą subsydiarności (pomocniczości), o której wzmiankowano wyżej.

W związku z powyższym **z art. 71 pkt. 2 oraz pkt 14 - należy usunąć sformułowania zaznaczone podkreśleniem oraz kolorem czerwonym** (oznaczenia powyżej).

XII. W rozdziale 7 - wprowadzono art. 81. ust. 3. zawierający niedoprecyzowaną regulację o treści: *"Jeżeli liczba członków okręgowej izby przekracza 100 osób, okręgowy zjazd izby stanowią delegaci wybrani w obwodach wyborczych."*

Przepis w wersji jw. nie określa maksymalnej liczby osób przyporządkowanych do obwodów wyborczych w sytuacji, w której liczba członków okręgowej izby przekracza 100 osób, co oznaczać może, że okręgi mogą taką liczbę kształtować dowolnie, kierując się uzasadnionymi lokalnie potrzebami, np. kierując się wielkością lokali wyborczych, które mają do dyspozycji. Jednakże przepis ten można rozumieć inaczej i celem uniknięcia nieporozumień, **należy go doprecyzować.**

XIII. W rozdziale 7 - wprowadzono art. 84. z dwoma kontrowersyjnymi punktami, według których:

- pkt. 1 - okręgowy zjazd izby *"ustala zasady gospodarki finansowej okręgowej izby inżynierów budownictwa;"*

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MAŁOPOLSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
OKRĘGOWA RADA IZBY

- pkt. 2 - okręgowy zjazd izby *"uchwała budżet okręgowej izby inżynierów i plan finansowy dla okręgowej izby architektów;"*

Ww. przepisy, jeśli staną się prawem obowiązującym, będą przyczynkiem do zrujnowania samorządności w Izbie Architektów. Ponadto **będą przepisem niekonstytucyjnym** i od razu po ich uchwaleniu, należałoby złożyć skargę do Trybunału Konstytucyjnego.

Tak skonstruowana norma prawna narusza podstawową zasadę równości wobec prawa zagwarantowaną w Konstytucji, zawartą w art. 32.:

1. „Wszyscy wobec prawa są równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.”
2. „Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym, lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.”

Cytowana zasada prawna jest zasadą o charakterze generalnym i w związku z tym, obowiązuje wobec wszystkich podmiotów, a więc zarówno osób fizycznych, jak i prawnych.

Projekt ustawy o architektach i inżynierach budownictwa z dnia 18 maja 2018 r. dotyczy dwóch równorzędnych podmiotów – samorządów zawodowych architektów oraz samorządów zawodowych inżynierów budownictwa. Wprowadzając normę prawną zapisaną jak w proponowanym art. 84. (a więc w odmienny sposób traktującą okręgowe izby architektów oraz okręgowe izby inżynierów budownictwa) - ustawodawca naruszyłby konstytucyjną zasadę równości wobec prawa.

Za „Przeładem prawa konstytucyjnego nr 2012/3 – „Zgodnie ze stanowiskiem TK należy uznać, iż jeżeli pewien zbiór podmiotów cechuje określona cecha relewantna, to – istnieje konstytucyjny nakaz, aby takie podmioty należące do tej samej klasy, w ramach określonego stanu prawnego, czyli w podobnej sytuacji, traktowane były równo, zatem tak samo, bez zróżnicowania w postaci faworyzowania, ale i bez dyskryminacji. Trybunał także podkreślił, iż zasada równości podmiotów wobec prawa obowiązuje zarówno w procesie stosowania norm prawnych, jak i w procesie kształtowania podmiotów prawa, to jest w trakcie stanowienia norm prawnych”(SK 4/98 OTK 1999, nr 2 poz. 24).

Reasumując - ww. przepisy zaproponowane w art. 84. należy skorygować - poprzez wprowadzenie tekstu:

Art. 84. Okręgowy zjazd izby:

- 1) *ustala zasady gospodarki finansowej okręgowej izby architektów i okręgowej izby inżynierów budownictwa;*
- 2) *uchwała budżet okręgowej izby architektów i okręgowej izby inżynierów budownictwa oraz stosowne plany finansowe dla każdej z tych izb;*

Taka zmiana pozwoli uniknąć swobodnych interpretacji prowadzących do ubezwłasnowolnienia okręgowych izb architektów oraz zapewni jednakowe traktowanie okręgowych izb architektów oraz okręgowych izb inżynierów budownictwa.

XIV. W rozdziale 7 - wprowadzono art. 85. z dwoma punktami (pkt. 7 i pkt 8), według których:

Art. 85. *"Okręgowa rada izby wykonuje zadania samorządu zawodowego architektów i samorządu zawodowego inżynierów budownictwa na obszarze działania izby, w okresie między zjazdami, w szczególności:*

pkt. 7 reprezentuje samorząd zawodowy architektów i samorząd zawodowy inżynierów budownictwa przed organami administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz właściwymi stowarzyszeniami zawodowymi;

pkt 8 opiniuje projekty aktów normatywnych, w szczególności dotyczących gospodarowania przestrzenią, edukacji oraz wykonywania zawodu architekta lub inżynierabudownictwa;"

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MAŁOPOLSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
OKRĘGOWA RADA IZBY

Ww. przepisy odgrywają pozytywną rolę z uwagi na wzmacnianie za ich pośrednictwem pozycji izb okręgowych (a więc lokalnych samorządów zawodowych), jednakże w niektórych aspektach są niejednoznaczne, wymagają uzupełnień.

Kluczowym są dwa pytania.

- Czy dla okręgowych izb - "organami administracji rządowej", o których mowa w pkt. 7 - są organy centralne (Ministerstwa), czy organy na szczeblu wojewódzkim (Wojewodowie)?
- Czy sporządzone przez okręgowe izby opinie projektów aktów normatywnych - kierowane mają być bezpośrednio do autorów tych projektów (tj. najczęściej do Ministerstw)?

XV. W rozdziale 9 - wprowadzono w art. 101 pkt. 6, z którego wynika, iż członek izby jest zobowiązany: *pkt. 6 wykonywać obowiązki patrona*

Taka regulacja jest wysoce wątpliwa, ponieważ **funkcja patrona nie może być obowiązkiem** członka izby. Przepis powinien być zmieniony.

XVI. W rozdziale 9 - wprowadzono w art. 103. ust. 1. pkt. 3., według którego skreślenie z listy członków okręgowej izby następuje w przypadku: *"skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie lub umyślne przestępstwo skarbowe;"*

Przepis ten aby mógł poprawnie funkcjonować **winien zostać uzupełniony o sformułowanie "przez sądy powszechne"** i brzmieć:

"skazania prawomocnym wyrokiem przez sądy powszechne za umyślne przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie lub umyślne przestępstwo skarbowe;"

Warto wziąć pod uwagę, że problem pojawia się w sytuacjach, gdy sąd izbowy orzeknie karę inną np. upomnienia lub nagany a sąd powszechny skáže architekta i wyda wyrok np. w zawieszeniu. Przepis bardzo restrykcyjny, podważający orzeczenia sądów dyscyplinarnych i w ogóle sens orzekania w sprawach dyscyplinarnych lub zawodowych w których sąd powszechny wydał wyrok.

XVII. W rozdziale 9 - wprowadzono w art. 103. ust. 3. według którego: *„Członek izby skreślony z listy członków okręgowej izby architektów oraz okręgowej izby inżynierów budownictwa z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 1 - 3, podlega na swój wniosek ponownemu wpisowi na listę, jeżeli odbył szkolenie uzupełniające.* Skreślenie na własny wniosek (z różnych powodów np.. życiowych a nie zawinionych przez członka) nie powinno obligować do szkolenia uzupełniającego jeżeli ta przerwa nie wynosi więcej niż np. 3 lata. Proponuje się dodanie na końcu ust. 3. zdania *„Szkolenie uzupełniające nie jest wymagane jeżeli zawieszenie członka nastąpiło na własny wniosek i od zawieszenia nie upłynęło więcej jak 3 lata”.*

XVIII. W rozdziale 10 - wprowadzono w art. 104. ust. 2. pkt. 3., według którego członek izby wykonujący samodzielne funkcje techniczne w budownictwie podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej również w przypadku gdy: *pkt. 3 - uchylał się od podjęcia nadzoru autorskiego lub przy wykonywaniu obowiązków wynikających z pełnienia tego nadzoru nie dokładał należytej staranności.*

Przepis ten winien być uzupełniony o słowo "płatnego" - celem uniknięcia nieporozumień i winien brzmieć: *pkt. 3 - uchylał się od podjęcia płatnego nadzoru autorskiego lub przy wykonywaniu obowiązków wynikających z pełnienia tego nadzoru nie dokładał należytej staranności.*

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MAŁOPOLSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
OKRĘGOWA RADA IZBY

XIX. W rozdziale 10 - wprowadzono w art. 110. o treści:

"Jeżeli, w okresie 5 lat wobec tej samej osoby, dwukrotnie orzeczono karę upomnienia, w kolejnym postępowaniu dyscyplinarnym orzeka się co najmniej karę zawieszenia w prawach wykonywania zawodu."

Przepis jw. oceniono za niosący nielogiczną restrykcję, bo tylko dla najniższego wymiaru kary. Regulacja winna być uzupełniona o sformułowanie "co najmniej" i brzmieć:

"Jeżeli, w okresie 5 lat wobec tej samej osoby, dwukrotnie orzeczono karę co najmniej upomnienia, w kolejnym postępowaniu dyscyplinarnym orzeka się co najmniej karę zawieszenia w prawach wykonywania zawodu."

XX. W rozdziale 10 - wprowadzono art. 118. o treści:

ust. 1. Osoba w stosunku do której wszczęto postępowanie dyscyplinarne może w każdym stadium tego postępowania ustanowić obrońców spośród adwokatów lub radców prawnych.

ust. Obrońcę można również ustanowić spośród członków samorządu zawodowego architektów i samorządu zawodowego inżynierów budownictwa, z zastrzeżeniem ust. 3.

ust. 3 Obrońcą nie może być członek organu orzekającego albo rzecznik dyscyplinarny.

Powyższe regulacje nie obejmują wszystkich aspektów spraw reprezentacji.

Proponuje się uzupełnienie ww. regulacji o ust. 4 o treści:

ust. 4 Obrońcą nie może być adwokat lub radca prany świadczący usługi prawne na rzecz danej izby.

XXI. Załącznik do ustawy zawiera regulacje, które warto szczegółowo rozważyć:

§ 2.2. *Uprawnienia budowlane w zawodzie inżyniera budownictwa w specjalności konstrukcyjno-budowlanej bez ograniczeń uprawniają do projektowania konstrukcji obiektu lub kierowania robotami budowlanymi w odniesieniu do konstrukcji oraz architektury obiektu.*

Badając kwestię uprawnień inżynierów budownictwa do kierowania robotami budowlanymi w odniesieniu do architektury obiektu - nasuwa się pytanie o **możliwość rozszerzenia uprawnień architektów o możliwość kierowania robotami budowlanymi w odniesieniu do konstrukcji obiektu**, jako kontynuacji praw nabytych, zgodnie z deklaracją zawartą w art. 131. projektowanej ustawy o architektach i inżynierach budownictwa (dotyczyć by mogło tylko tych architektów, którzy takie uprawnienia nabyli).

Opracowanie z dnia 28.05.2018 r.
przygotowane przez Radę MPOIA RP
oraz

działający przy Radzie Zespół ds. Legislacji MPOIA
(w pracach Zespołu ds. Legislacji wzięli udział:
Bożena Nieroda, Grzegorz Jachym, Anna Serafin,
Anna Dyląg, Wojciech Dobrzański, Maciej
Kubicki, Paweł Chwastek, Robert Techmański,
Joanna Baranek-Stach)